

Polistes dominula en *Tenthredo omissa*: beide slopers

Rosita Moenen

Het is niet direct nodig de natuur in te gaan om leuke waarnemingen te doen. Ook in een vrij kleine tuin valt er het een en ander te beleven.

Polistes dominula

Zo is er in onze tuin de toename van de franse veldwesp (*Polistes dominula*) waar te nemen. In 2011 verscheen het eerste exemplaar. De daaropvolgende jaren verschenen er steeds meer rondzoekende exemplaren, terwijl dit jaar in augustus enkele exemplaren de wilde kruisdistel als nectarbron gevonden hebben. In augustus 2011 verbleven we enkele dagen in de vallei van de IJssel, waar we gefascineerd raakten door de hoeveelheid franse veldwespen, die we daar overal tussen Doesburg en Deventer op schermbloemen en wilde kruisdistel zagen. Wat mij opviel was dat we deze wesp alleen daar zagen waar bebouwing of oude bomen aanwezig waren. Jan Smit (2012) signaleerde al hoe de soort hand over hand toeneemt. Mijn data heb ik indertijd

naar hem toegestuurd.

Alle jaren heb ik ze alleen zoekend door de tuin zien vliegen. Dit jaar heb ik ze voor het eerst met prooien aan de slag gezien. Het groot koolwitje, *Pieris brassicae*, had verspreid over meerdere dagen een aantal eipakketjes op drie planten judaspenning gelegd. Naar schatting leverde dat minstens een vijftigtal rupsen op. De oudste waren al redelijk volgroeid toen ze door een veldwesp gevonden werden. De grootste rupsen werden het eerst onder handen genomen en kundig gedemonteerd (Fig. 1). Nooit waren er meer dan twee wespen tegelijk aan het werk. Binnen een week waren alle rupsen wel opgeruimd. De glucosinolaten die de rupsen opgenomen moeten hebben bleken geen enkele bescherming te bieden. Het nest van de veldwespen was helaas niet te traceren.

Tenthredo omissa

Een andere waarneming betreft de bladwesp *Tenthredo omissa*. Een exemplaar daarvan graasde, daar deed het gedrag het meest aan denken, op wortel in het grasveld. Plotseling werd een duik op een ander insect genomen. Gezien de afstand dacht ik aan een vergissing. Misschien toch geen bladwesp maar wat dan. Van een vergissing bleek geen sprake. Van de twee kleine rode weekschilden, *Rachonycha fulva*, liep er nog maar één rond. De tweede werd intussen in zeven minuten gedemonteerd en verorberd (Fig. 2 en 3).

Informatie over deze bladwespensoort was zo gauw niet te vinden. Andreas Haselböck (2015) geeft als

waardplant voor de larven *Plantago*-soorten en voor de adulten nectar, stuifmeel, honingdauw en prooien met een vraagteken. In een fotogalerij van *T. omissa* op internet zat een foto met zo te zien ook een dergelijk soldaatje dat gepakt werd. Hetzelfde geldt voor *Tenthredo amoena*. Volgens Chinery (1986) eten de adulten van *Symphyla* overwegend stuifmeel en zijn sommige gedeeltelijk carnivoor. Nieuw zal deze waarneming dan ook niet zijn maar het blijft verbazingwekkend.

Figuur 1 Een franse veldwesp met een stuk rups van een groot koolwitje tussen de poten.
Foto Rosita Moenen.

Literatuur

Chinery, M., Insects of Britain & Western Europe.

HarperCollins Publishers, London. pp 320.

Smit, J., 2012. Missie geslaagd: heel Nederland veroverd!

Hymenovaria 4:24-26

Haselböck, A., www.naturspaziergang.de

Figuur 2. *Tentredo omissa* op een prooi.
Foto Rosita Moenen.

Figuur 3. *Tentredo omissa* met brokstukken van vermoedelijk *Rachnycha fulva*. Foto Rosita Moenen.